

УДК 330.1

Кравчук І.М., доктор філософії
Луцький національний технічний університет
<https://orcid.org/0000-0001-8291-3943>
iryna.salivonchuk@lutsk-ntu.com.ua

Kravchuk I., Doctor of Philosophy
Lutsk National Technical University
<https://orcid.org/0000-0001-8291-3943>
iryna.salivonchuk@lutsk-ntu.com.ua

АДМІНІСТРУВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: РОЛЬ КАПІТАЛУ У СТВОРЕННІ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ

У статті розглядається важлива роль капіталу в адміністративному управлінні підприємницькою діяльністю та його вплив на формування конкурентних переваг. Автори аналізують різні види капіталу – фінансового, людського, соціального та інтелектуального – і їх значення для успішної діяльності підприємств у сучасних умовах ринку. Особлива увага приділяється стратегіям оптимізації використання капіталу, які дозволяють підприємствам підвищувати свою ефективність та адаптивність до змінюваного бізнес-середовища. Стаття містить практичні рекомендації для управлінців щодо інтеграції капіталу в загальну стратегію підприємства, що сприяє створенню стійких конкурентних переваг і забезпечує довгостроковий успіх.

Ключові слова: підприємництво, капітал, конкурентні переваги, підприємницька діяльність, бізнес-стратегія, стратегічне управління.

MANAGING ENTREPRENEURIAL ACTIVITY: THE ROLE OF CAPITAL IN CREATING COMPETITIVE ADVANTAGES

This article explores the critical role of capital in the administration of entrepreneurial activities and its influence on the formation of competitive advantages. The authors examine various types of capital, including financial, human, social, and intellectual capital, highlighting their significance for the successful operation of enterprises in today's dynamic market environment.

The article begins by defining capital and its different forms, emphasizing how each type contributes uniquely to business performance. Financial capital is discussed in terms of investment strategies and funding opportunities that can enhance

operational capabilities. Human capital is analyzed through the lens of workforce skills, knowledge, and experience, which are essential for innovation and productivity. Social capital is considered in relation to networks, relationships, and trust that facilitate collaboration and market access. Intellectual capital is highlighted for its role in fostering creativity and technological advancement.

Furthermore, the authors address strategies for optimizing capital utilization to improve efficiency and adaptability in the face of changing market conditions. They argue that a comprehensive approach to capital management can lead to enhanced decision-making processes and better resource allocation. The article provides practical recommendations for managers on how to integrate various forms of capital into their overall business strategy, thereby creating sustainable competitive advantages.

Through case studies and empirical evidence, the authors illustrate successful applications of capital management in different industries. The findings underscore the importance of a holistic view of capital that considers both tangible and intangible assets. Ultimately, the article concludes that effective capital administration is vital for long-term success and resilience in an increasingly competitive landscape. This work serves as a valuable resource for entrepreneurs, business leaders, and scholars interested in understanding the multifaceted role of capital in driving entrepreneurial success and sustaining competitive edge.

Keywords: entrepreneurship, capital, competitive advantages, entrepreneurial activity, business strategy, strategic management.

Постановка проблеми у загальному вигляді і її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. У сучасному динамічному бізнес-середовищі, де конкуренція стає все більш жорсткою, підприємства стикаються з необхідністю постійного вдосконалення своїх стратегій для досягнення стійких конкурентних переваг. Одним із ключових факторів, що впливають на успішність підприємницької діяльності, є капітал, який може бути представлений у різних формах: фінансовий, людський, соціальний та інтелектуальний. Проте, незважаючи на важливість капіталу, багато підприємств не усвідомлюють повною мірою його роль у формуванні конкурентних переваг.

Проблема полягає в тому, що недостатнє управління капіталом може призвести до зниження ефективності підприємницької діяльності, обмеження інноваційного потенціалу та, як наслідок, втрати конкурентних позицій на ринку. В умовах швидких змін у технологіях і споживчих вподобаннях підприємства повинні розуміти, як оптимально

використовувати різні види капіталу для створення і підтримки своїх конкурентних переваг.

Отже, постає питання: яким чином підприємства можуть ефективно управляти своїм капіталом для забезпечення сталого розвитку та досягнення високих конкурентних позицій на ринку? Це питання потребує детального аналізу та дослідження, щоб виявити найкращі практики та стратегії управління капіталом у контексті сучасного підприємництва.

Аналіз останніх досліджень, у яких започатковано вирішення проблеми. Упродовж останніх років тема управління капіталом у контексті підприємницької діяльності та створення конкурентних переваг привертає значну увагу дослідників та практиків. Багато публікацій зосереджуються на різних аспектах капіталу, його формах і впливі на бізнес-стратегії. Фінансовий капітал є критично важливим для забезпечення гнучкості підприємства в умовах нестабільності ринку. Дослідження показують, що підприємства, які мають доступ до достатніх фінансових ресурсів, можуть інвестувати в інновації та маркетинг, що сприяє створенню конкурентних переваг.

Щодо людського капіталу він також відіграє важливу роль. Останні дослідження акцентують увагу на значенні інвестицій у розвиток людського капіталу. Підприємства, які активно навчають і розвивають своїх співробітників, здатні швидше адаптуватися до змін у ринку і генерувати нові ідеї, що веде до підвищення їх конкурентоспроможності.

Дослідження показують, що підприємства з розвиненими соціальними мережами здатні отримувати доступ до нових ринків і ресурсів, що підвищує їх конкурентні позиції.

Інтелектуальний капітал, який включає знання, патенти та бренди, є ще одним важливим аспектом. Ефективне управління інтелектуальним капіталом дозволяє підприємствам краще реагувати на зміни в попиті та технологіях, що сприяє формуванню стійких конкурентних переваг.

Все більше досліджень підкреслює необхідність інтеграції всіх форм капіталу для досягнення максимального ефекту. Підприємства, які зміло поєднують фінансовий, людський,

соціальний та інтелектуальний капітал, здатні створювати синергію, що призводить до суттєвого підвищення їхньої конкурентоспроможності.

Таким чином, останні дослідження підтверджують важливість комплексного підходу до управління капіталом у підприємницькій діяльності. Кожен вид капіталу має свій унікальний внесок у створення конкурентних переваг, і їх ефективне використання може стати ключем до успіху в сучасному бізнес-середовищі.

Цілі статті: Метою статті є аналіз різних форм капіталу, таких як фінансовий, людський, соціальний та інтелектуальний, а також їхній вплив на підприємницьку діяльність. Важливо визначити роль капіталу у створенні конкурентних переваг для підприємств в умовах сучасного ринку. Стаття також прагне вивчити взаємозв'язки між різними формами капіталу і їхню інтеграцію в бізнес-стратегії. Останнім часом важливо виявляти тенденції у дослідженнях та практиках управління капіталом, які можуть вплинути на майбутній розвиток підприємств. Ці цілі спрямовані на поглиблення розуміння важливості комплексного підходу до управління капіталом для досягнення успіху в бізнес-середовищі.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. У сучасному бізнес-середовищі управління підприємницькою діяльністю вимагає комплексного підходу до різних форм капіталу. Капітал не лише забезпечує фінансову основу для функціонування підприємств, але й впливає на їхню конкурентоспроможність. На рисунку 1.1 представлено основні форми капіталу. Дослідження показують, що різні форми капіталу не існують окремо, а взаємодіють між собою. Наприклад, інвестиції в людський капітал можуть підвищити ефективність використання фінансового капіталу, тоді як соціальний капітал може сприяти залученню інвестицій. Підприємства повинні розробити стратегії, які враховують усі форми капіталу, щоб максимізувати їхній потенціал. Регулярне навчання та розвиток працівників є ключовими для збереження

людського капіталу та створення і підтримка соціальних зв'язків можуть допомогти в отриманні нових можливостей і ресурсів.

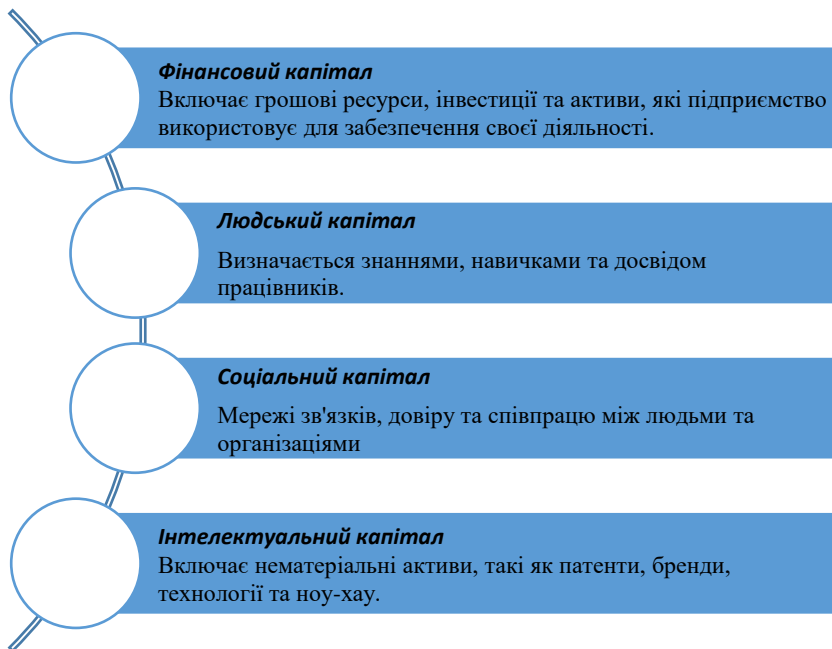

Рис. 1.1 – Основні форми капіталу
Сформовано на основі [3,4]

Капітал відіграє ключову роль у створенні конкурентних переваг у сфері управління підприємницькою діяльністю. Фінансовий капітал забезпечує підприємствам доступ до різноманітних джерел фінансування, що дозволяє їм інвестувати в нові проекти, розширювати виробництво та впроваджувати інновації. Технологічний капітал, зокрема цифровізація та автоматизація, допомагає оптимізувати бізнес-процеси, знижувати витрати та підвищувати ефективність. Людський капітал є важливим фактором успіху, оскільки інвестиції в

навчання та розвиток персоналу сприяють формуванню команди, здатної генерувати нові ідеї та рішення.

Соціальний капітал, який включає мережеві зв'язки та партнерства, також суттєво впливає на здатність підприємства досягати успіху. Репутація бренду та соціальна відповідальність стають важливими аспектами в умовах сучасного ринку. Глобалізація надає можливості для виходу на міжнародні ринки, але водночас збільшує конкуренцію з боку закордонних компаній.

Отже, інтеграція фінансового, технологічного, людського та соціального капіталу в стратегії підприємства є критично важливою для адаптації до змінюваного бізнес-середовища та досягнення довгострокового успіху.

Представимо схеми, які ілюструють основні аспекти адміністрування підприємницької діяльності та роль капіталу у створенні конкурентних переваг.

Схема 1. Основні аспекти адміністрування підприємницької діяльності

Сформовано на основі джерел [1,2]

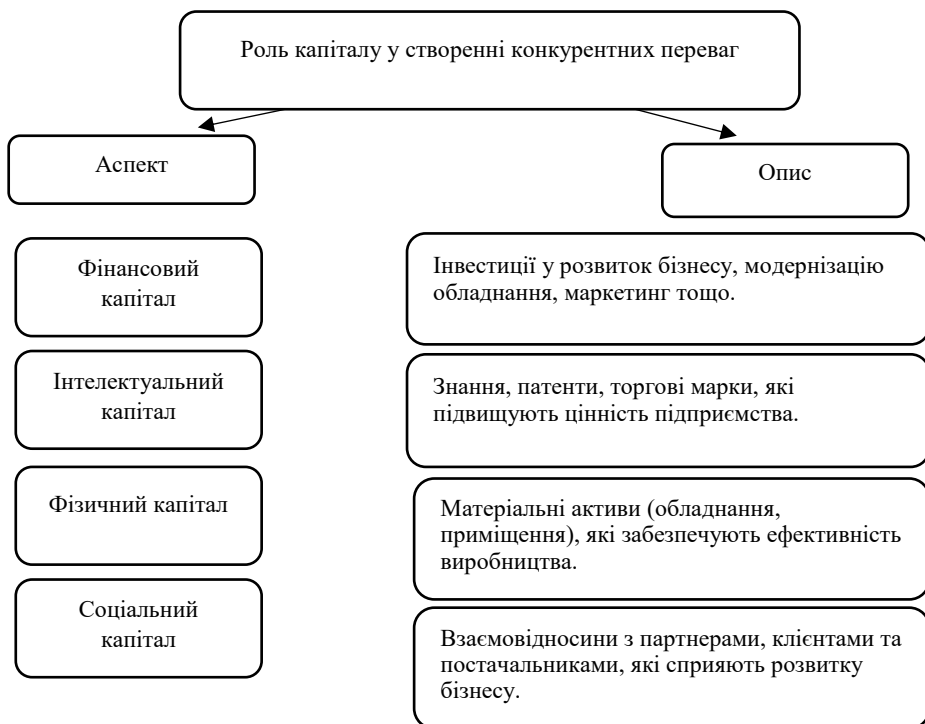

Схема 2. Роль капіталу у створенні конкурентних переваг.
Сформовано на основі джерел [5]

Обидві схеми підкреслюють важливість капіталу в управлінні підприємницькою діяльністю та його роль у створенні конкурентних переваг. Ефективне адміністрування і стратегічне використання капіталу є критично важливими для забезпечення стабільного розвитку бізнесу, адаптації до змін у ринковому середовищі та підтримки конкурентоспроможності на довгостроковій основі.

Розглянемо основні фактори успішного адміністрування
таблиця 1.

Таблиця 1.

Основні фактори успішного адміністрування

Фактор	Опис
Стратегічне мислення	Вміння передбачати зміни на ринку та адаптувати бізнес-стратегії відповідно до нових умов.
Аналіз даних	Використання аналітики для прийняття обґрунтованих рішень на основі ринкових тенденцій.
Гнучкість	Здатність швидко реагувати на зміни в середовищі та коригувати стратегії.
Інвестиції в людський капітал	Підвищення кваліфікації працівників через навчання та розвиток.

(сформовано автором)

Розглядаючи стратегічне мислення, можемо сказати, що воно є основою для визначення довгострокових цілей і напрямків розвитку організації. Це дозволяє адміністратору не лише реагувати на поточні виклики, але й передбачати майбутні можливості та ризики. Наступний фактор забезпечує обґрунтовані рішення, ґрунтуючись на фактах і цифрах. Це відповідно, підвищує ефективність управлінських рішень і дозволяє точно оцінювати результати діяльності. Здатність адаптуватися до нових умов і викликів дозволяє організації залишатися конкурентоспроможною та ефективною.

Інвестиції в людський капітал сприяють розвитку навичок та знань працівників, що підвищує загальну продуктивність команди.

Узагальнюючи, інтеграція цих факторів створює міцну основу для ефективного адміністрування, що сприяє досягненню стратегічних цілей і забезпечує стійкий розвиток організації в умовах сучасного бізнес-середовища.

Висновки. Капітал відіграє ключову роль у створенні конкурентних переваг підприємств. Ефективне управління фінансовими, інтелектуальними та соціальними ресурсами дозволяє компаніям інвестувати в інновації, розширювати виробництво та підвищувати якість продукції. Підприємства, які стратегічно адмініструють свої капітали, здатні швидше адаптуватися до змін на ринку, знижувати витрати та покращувати обслуговування клієнтів. У

результаті, грамотне використання капіталу є запорукою сталого зростання та успішної діяльності в умовах жорсткої конкуренції.

Список бібліографічного опису:

1. Василець, Н. М. (2022). Сучасні імперативи розвитку підприємницької діяльності / О.В. Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління - Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та менеджмент, 3. DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2022-3-04-01>.

2. Вітковський, Ю. П., Смігунова О. В., Дудник О. В. (2022). Роль і значення малого підприємництва у формуванні стратегії розвитку економіки країни / О.В. Український журнал прикладної економіки та техніки – Ukrainian Journal of Applied Economics and Technology, 7(1), 107 – 113. doi: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2022-1-12>.

3. Гончаренко І. М., Чайка О. С. (2018). Підприємницька діяльність в сучасних умовах господарювання / О.В. III Всеукраїнська наукова Інтернет-конференція «Освітньо-інноваційна інтерактивна платформа «Підприємницькі ініціативи» – The III All-Ukrainian Scientific Internet Conference «Освітньо-інноваційна інтерактивна платформа «Підприємницькі ініціативи», (Київ, 6 грудня 2018 р.) (Частина 1, с. 77-82). Київ: Київський національний університет технологій та дизайну. Отримано з: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/12573/1/OIIP2018_P077-082.pdf

4. Нікітенко, К. С. (2021). Підприємницька діяльність: аспекти, тенденції і перспективи розвитку в умовах пандемії / О.В. Ефективна економіка, 12. Отримано з: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=9753>
doi: 10.32702/2307-2105-2021.12.102

5. Безсмертний С. Ю. Сутність та класифікація конкурентних переваг підприємства. Вісник Національного університету «Львівська політехніка»: Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. 2021. № 714. С. 174–179.

Reference

1. Vasylets, N. M. (2022). Suchasni imperatyvy rozvytku pidpriumnytskoi diialnosti [Modern imperatives for the development of entrepreneurial activity]. Problemy suchasnykh transformatsii. Serii: ekonomika ta upravlinnia - Problems of modern transformations. Series: economics and management, 3. DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2022-3-04-01> [in Ukrainian].

2. Vitkovskyy, Yu. P., Smihunova, O. V., & Dudnyk, O. V. (2022). Rol i znachennia maloho pidpriumnytsstva u formuvanni stratehii rozvytku ekonomiky krainy [The role and importance of small entrepreneurship in forming the country economic development strategy]. Ukrainyskiy zhurnal prykladnoi ekonomiky ta tekhniky - Ukrainian Journal of Applied Economics and Technology, 7(1), 107 – 113. doi: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2022-1-12> [in Ukrainian].

Економічні науки : збірник наукових праць Луцького національного технічного університету. Серія "Регіональна економіка". Випуск 21 (83). Редкол.: відп. ред. д.е.н., професор Л.Л. Ковальська. Луцьк : ВІП ЛНТУ, 2024. 506 с.

3. Honcharenko, I. M., Chaika, O. S. (2018). Pidpriemnytska diialnist v suchasnykh umovakh hospodariuvannia [Enterprise activity in modern conditions of business]. The III Vseukrainska naukova Internet-konferentsiia «Osvitno-innovatsiina interaktyvna platforma «Pidpriemnytski initsiatyvy» - The III All-Ukrainian Scientific Internet Conference «Educational and Innovative Interactive Platform «Entrepreneurial Initiatives», (Kyiv, December 6, 2018) (Part 1). (Part 1, pp. 77-82). Kyiv : Kyiv National University of Technologies and Design. Retrieved from: https://er.knuid.edu.ua/bitstream/123456789/12573/1/OIIP2018_P077-082.pdf [in Ukrainian].

5. Nikitenko, K. S. (2021). Pidpriemnytska diialnist: aspekty, tendentsii i perspektyvy rozvytku v umovakh pandemii [Entrepreneurial activity: aspects, trends and prospects of development in a pandemic condition]. *Efektivna ekonomika –The Effective economy*, 12. Retrieved from: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=9753> doi: 10.32702/2307-2105-2021.12.102 [in Ukrainian].